

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
ПРИВАТНОГО ВИЩОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ
«МЕДИКО-ПРИРОДНИЧИЙ УНІВЕРСИТЕТ»

ПОЛОЖЕННЯ
про контроль знань, умінь і навичок здобувачів освіти
В Фаховому коледжі
Приватного вищого навчального закладу
«Медико-Природничий Університет»

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Педагогічною радою Фахового коледжу
ПВНЗ «Медико-Природничий Університет»

« 19 » серпня 2025 р.

Протокол № 1

Голова педагогічної ради Фахового коледжу
ПВНЗ «Медико-Природничий Університет»

Марія ДУДНИК

Одним з основних засобів управління процесом навчання, що сприяють якісній підготовці майбутніх фахівців у фаховому коледжі, є контроль навчальної діяльності студентів. Це Положення встановлює систему взаємопов'язаних форм контролю навчальної роботи здобувачів освіти і визначає порядок використання його результатів у практичній діяльності адміністрації, циклових комісій і викладачів. У системі контролю навчальної роботи студентів важливими є: поточний контроль, проміжний контроль (тематичний, семестровий), підсумковий контроль. Результати контролю використовуються для визначення рівня знань і навичок студентів як основного показника якості навчання майбутніх фахівців на конкретному етапі їх підготовки у фаховому коледжі.

I. Загальні положення

Контроль знань, умінь та навичок у коледжі здійснюється із загальноосвітніх предметів, дисциплін професійної підготовки і оцінюється відповідно до Положення про систему (критерії та порядок) оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти Фаховому коледжі Приватного вищого навчального закладу «Медико-Природничий Університет» (далі Коледж) та даного Положення. Основними функціями оцінювання навчальних досягнень студентів є:

- контрольна - визначає рівень досягнень кожного студента, готовність до засвоєння нового матеріалу, що дає змогу викладачеві відповідно планувати й викладати навчальний матеріал;
- навчальна - сприяє повторенню, узагальненню й поглибленню знань, їх систематизації, удосконаленню вмінь і навичок;
- діагностично-коригувальна - визначає причини труднощів, які виникають у студента у процесі навчання; виявляє прогалини в засвоєному матеріалі, вносить корективи, спрямовані на їх усунення;
- стимулювально-мотиваційна - формує позитивні мотиви навчання;
- виховна - сприяє формуванню вмінь відповідально й зосереджено працювати, застосовувати прийоми контролю й самоконтролю, рефлексії навчальної діяльності.

Знання, вміння студентів з предметів загальноосвітньої підготовки оцінюються за 12-бальною шкалою на підставі загальних критеріїв та критеріїв з кожного навчального предмета (наказ Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 13 квітня 2011 року, зареєстрований у Міністерстві юстиції України 11 травня 2011 року за 566/19304).

Знання, вміння студентів з загальномедичних, клінічних дисциплін та практичної підготовки оцінюються за чотирибальною шкалою: «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно».

Контрольні заходи передбачають поточний та підсумковий контроль згідно із Законом України «Про фахову передвищу освіту».

II. Загальні критерії оцінювання знань, умінь здобувачів освіти

При оцінюванні навчальних досягнень здобувачів освіти мають ураховуватися:

- характеристика відповіді студента: правильність, логічність, обґрунтованість, цілісність;
- якість знань: повнота, глибина, гнучкість, системність, міцність;
- сформованість загальних та предметних умінь і навичок;
- рівень володіння розумовими операціями: уміння аналізувати, синтезувати, порівнювати, абстрагувати, класифікувати, узагальнювати, робити висновки тощо;
- досвід творчої діяльності (уміння виявляти проблеми та розв'язувати їх, формулювати гіпотези);
- самостійність оцінних суджень.

Характеристики якості знань взаємопов'язані між собою і доповнюють одна одну. *Повнота знань* - кількість знань, визначених навчальною програмою. *Глибина знань* - усвідомленість існуючих зв'язків між групами знань. *Гнучкість знань* - уміння студентів застосовувати набуті знання в стандартних і нестандартних ситуаціях; знаходити варіативні способи використання знань; уміння комбінувати новий спосіб діяльності із вже відомих. *Системність знань* - усвідомлення структури знань, їх ієрархії і послідовності, тобто усвідомлення одних знань як базових для інших. *Міцність знань* - тривалість збереження їх у пам'яті, відтворення їх у необхідних ситуаціях. Знання є складовою умінь студентів діяти.

Уміння виявляються в різних видах діяльності й поділяються на розумові і практичні. *Навички* - дії, доведені до автоматизму в результаті виконання вправ. Для сформованих навичок характерні швидкість і точність відтворення. Цінності виражають особистий досвід студентів, їхні дії, переживання, почуття у ставленні до того, що оточує (людей, явищ, природи, пізнання тощо). У контексті компетентнісної освіти це виявляється у відповідальності студентів, прагненні закріплювати позитивні надбання в навчальній діяльності, у зростанні вимог до своїх навчальних досягнень.

2.1. Загальні критерії оцінювання знань, умінь студентів з предметів загальноосвітньої підготовки

Названі вище орієнтири покладено в основу чотирьох рівнів навчальних досягнень студентів: початкового, середнього, достатнього, високого (*додаток - таблиця I*).

Вони визначаються за такими характеристиками:

- перший рівень - початковий (низький). Відповідь студента фрагментарна, характеризується початковими уявленнями про предмет вивчення.
- другий рівень - середній. Студент відтворює основний навчальний матеріал, виконує завдання за зразком, володіє елементарними вміннями навчальної діяльності.

- третій рівень - достатній. Студент знає істотні ознаки понять, явищ, зв'язки між ними, вміє пояснити основні закономірності, а також самостійно застосовує знання в стандартних ситуаціях, володіє розумовими операціями (аналізом, абстрагуванням, узагальненням тощо), вміє робити висновки, виправляти допущені помилки. Відповідь студента правильна, логічна, обґрунтована, хоча їй бракує власних суджень.

- четвертий рівень - високий. Знання студента є глибокими, міцними, системними; студент вміє застосовувати їх для виконання творчих завдань, його навчальна діяльність позначена вмінням самостійно оцінювати різноманітні ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особисту позицію.

2.2. Загальні критерії оцінювання знань, умінь здобувачів освіти з загальномедичних дисциплін та професійної підготовки

Критерії оцінювання з дисциплін за освітньо-професійними програмами підготовки фахівців освітньо-професійного ступеня «фаховий молодший бакалавр» визначають загальні підходи до визначення рівня навчальних досягнень студентів у фаховому коледжі. Критерій встановлює відповідність між вимогами до ступеня сформованості знань, умінь та навичок особи, які забезпечують її здатність виконувати завдання та обов'язки певного рівня професійної діяльності, та показником оцінки в балах.

Оцінювання здійснюється за 4-бальною системою (державною шкалою) і його результати позначаються цифрами від 2 до 5 (*додаток 2*).

Видами оцінювання навчальних досягнень студентів є поточний контроль, проміжний контроль (тематичний, семестровий), підсумковий контроль.

3. Поточний контроль

Поточний контроль здійснюється викладачем в ході вивчення кожної теми. При цьому діагностується засвоєння здобувачем освіти лише окремих елементів навчальної програми. Основні функції поточної перевірки - навчаюча, стимулююча, яка здійснюється під час проведення практичних, семінарських, лабораторних занять і має на меті перевірку засвоєння здобувачем освіти навчального матеріалу. Формами поточного контролю є:

- а) тестові;
- б) індивідуальне усне опитування, співбесіда;
- в) розв'язання типових ситуаційних задач;
- д) контроль практичних навичок.

Його основними завданнями є:

- встановлення й оцінювання рівнів розуміння й первинного засвоєння окремих елементів змісту теми;
- встановлення зв'язків між ними та засвоєним змістом попередніх тем;
- закріплення знань, умінь і навичок.

Також поточний контроль здійснюється під час проведення практичних, лабораторних робіт, семінарських занять, виконання індивідуальних завдань, контрольних робіт тощо.

Перед початком викладання дисципліни викладач повинен довести до відома студентів вимоги до поточного контролю знань. При проведенні лабораторних, практичних, семінарських занять, перевірки самостійної роботи є обов'язковим поточний контроль, за допомогою якого викладач визначає підготовленість студентів до виконання конкретної роботи, рівень виконання завдань з теми заняття та письмове оформлення роботи.

Виконання контрольних робіт, передбачених навчальним планом, є обов'язковим.

В умовах упровадження зовнішнього незалежного оцінювання особливого значення набуває тестова форма контролю та оцінювання навчальних досягнень студентів. Інформація, отримана на підставі поточного контролю, є основною для коригування роботи викладача на занятті. Поточна оцінка виставляється до журналу успішності в колонку з надписом, що засвідчує дату проведення заняття, коли здійснювалося оцінювання здобувача освіти.

4. Проміжний контроль

Проміжний контроль має на меті оцінити знання, вміння та практичні навички, набуті під час засвоєння теоретичного і практичного матеріалу після вивчення логічно завершеної частини навчальної дисципліни.

Тематичне оцінювання

Тематичному оцінюванню навчальних досягнень підлягають основні результати вивчення теми (розділу). Тематичне оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти забезпечує:

- усунення безсистемності в оцінюванні;
- підвищення об'єктивності оцінки знань, навичок і вмінь;
- індивідуальний та диференційований підхід до організації навчання;
- систематизацію й узагальнення навчального матеріалу;
- концентрацію уваги студентів до найсуттєвішого в системі знань із кожного предмета (дисципліни).

Тематична оцінка виставляється на підставі результатів опанування студентами матеріалу теми впродовж її вивчення з урахуванням поточних оцінок, різних видів навчальних робіт (практичних, лабораторних, самостійних, контрольних) та навчальної активності студентів. Перед початком вивчення чергової теми всі студенти мають бути ознайомлені з тривалістю вивчення теми (кількість занять); кількістю й тематикою обов'язкових робіт і термінами їх проведення; умовами/критеріями оцінювання. При виставленні тематичної оцінки враховуються всі види навчальної діяльності, що підлягали оцінюванню протягом вивчення теми.

Якщо студент був відсутній на заняттях протягом вивчення теми, не виконав вимоги навчальної програми, у колонку з надписом «Тематична» виставляється «н/а» (не атестований). Тематична оцінка «н/а» підлягає коригуванню.

5. Підсумковий контроль

Підсумковий контроль проводиться в кінці кожного семестру і навчального року. Його призначення - діагностування інтегрованого результату навчальної діяльності здобувачів освіти відповідно до поставлених на даному етапі завдань навчання.

Семестровий контроль

5.1. Семестровий контроль здійснюється в фаховому коледжі для визначення повноти знань здобувачів освіти їх умінь і навичок застосовувати одержані знання на практиці.

5.2. Семестровий контроль проводять у формі семестрового екзамену, заліку або підсумкової семестрової оцінки з конкретної навчальної дисципліни в обсязі навчального матеріалу, визначеного навчальною програмою, в терміни, встановлені навчальним планом.

5.3. Семестрові екзамени проводять за розкладом, який затверджує директор фахового коледжу, доводить до відома викладачів і студентів не пізніше ніж за місяць до початку екзаменаційної сесії. Семестрові заліки проводять поза розкладом, після виконання навчальної програми дисципліни.

5.4. Під час складання розкладу занять враховують те, що протягом дня в студентській групі складають лише один екзамен, перерва між екзаменами встановлюється залежно від об'єму дисциплін, але не менше двох днів.

5.5. Після закінчення семестру з кожної навчальної дисципліни викладачі виставляють підсумкові семестрові оцінки на основі поточного, проміжного та тематичного контролю знань незалежно від того, виносять ці навчальні дисципліни на екзамен чи ні. Підсумкові оцінки за семестр з навчальних дисциплін, які не виносять на екзамен, враховуються під час переведення на наступний курс або вирішення питань стипендіального забезпечення на рівні з екзаменаційними оцінками.

5.6. Оцінки знань студентів на екзаменах, диференційованих заліках, а також підсумкові оцінки виставляють за 12-бальною шкалою з циклу предметів загальноосвітньої підготовки і за 4-бальною з загальномедичних дисциплін та професійної підготовки і вносять в екзаменаційну відомість, залікову книжку.

5.7. З навчальних дисциплін, які виносять на екзаменаційну сесію, екзамени і заліки проводять в обсязі навчального матеріалу, який пройшли студенти за весь період навчання.

5.8. До семестрових екзаменів і заліків допускають здобувачів освіти, які повністю виконали всі види робіт, передбачені навчальним планом з конкретної навчальної дисципліни.

6. Порядок проведення екзаменів і заліків

6.1. Для проведення екзаменів і заліків викладачі відповідних навчальних дисциплін розробляють білети, які обговорюють на засіданнях циклових комісій. Для проведення заліків, які передбачені навчальним планом як форма підсумкового контролю з вивчення конкретної навчальної дисципліни, розробляють білети. Комплект розроблених білетів повинен за своїм змістом охоплювати всі теми пройденого матеріалу. Кількість білетів до екзаменів і заліків має бути обов'язково більшою, ніж студентів у групі.

6.2. Методика проведення заліку має бути обґрунтованим вибором викладача. Залік виставляється: за результатами роботи студента в семестрі (оцінок поточного контролю); за результатами виконання ним залікової контрольної роботи або підсумкової співбесіди; за результатами усної (письмової) відповіді на білет та виконання практичних навичок.

6.3. Залік складається студентами на останньому занятті, згідно з розкладом занять, який затверджується директором та відповідно до робочої програми навчальної дисципліни чи календарно-тематичного плану викладача, затвердженого заступником директора з навчальної роботи.

6.4. Підсумкова оцінка заліку виставляється в колонку з написом «Залік» та враховує результати тестування, відповіді на питання білету.

6.5. Якщо робочою програмою навчальної дисципліни на останньому занятті передбачено як вивчення нового матеріалу, так і проведення підсумкового контролю з виставленням оцінки за залік, то в журналі під датою виставляється оцінка з вивченої теми. В графі поряд, без дати, робиться запис «залік» і виставляється оцінка за нього.

6.6. Зміст екзаменаційних та залікових білетів до відома студентів не доводять. За місяць до початку сесії дозволено інформувати студентів щодо переліку питань для повторення пройденого матеріалу, складеного в послідовному порядку до програми.

6.7. Екзамени та заліки приймає, як правило, викладач, який вів заняття з навчальної дисципліни. Присутність на екзаменах і заліках сторонніх осіб без дозволу директора коледжу не дозволена.

6.8. Після відповіді на питання білета студенту можуть пропонувати додаткові питання в межах навчального матеріалу, винесеного на екзамен чи залік.

6.10. На екзаменах чи заліках з дозволу викладача студент може користуватись довідковою літературою, програмами, картками, схемами та іншими наочними посібниками.

6.11. Екзаменаційні білети, екзаменаційні відомості, а також направлення з оцінками про перескладання екзаменів чи заліків, ліквідацію академічної заборгованості зберігають у завідувача відділенням впродовж навчального року і після його завершення здають в архів.

**КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ
СТУДЕНТІВ, ЯКІ ОДЕРЖУЮТЬ ЗАГАЛЬНУ СЕРЕДНЮ ОСВІТУ***

Рівні навчальних досягнень	Бали	Вимоги до знань, умінь і навичок студентів
I. ПОЧАТКОВИЙ	1	Студенти розрізняють об'єкти вивчення.
	2	Студенти відтворюють незначну частину навчального матеріалу, мають нечіткі уявлення про об'єкт вивчення.
	3	Студенти відтворюють частину навчального матеріалу; за допомогою викладача виконують елементарні завдання.
II. СЕРЕДНІЙ	4	Студенти з допомогою викладача відтворюють основний навчальний матеріал, можуть повторити за зразком певну операцію,
	5	Студенти відтворюють основний навчальний матеріал, здатні з помилками й неточностями дати визначення поняття, сформулювати правило.
	6	Студенти виявляють знання й розуміння основних положень навчального матеріалу. Відповіді їх правильні, але недостатньо осмислені. Вміють застосовувати знання при виконанні завдань за зразком.
III. ДОСТАТНІЙ	7	Студенти правильно відтворюють навчальний матеріал, знають основоположні теорії і факти, вміють наводити окремі власні приклади на підтвердження певних думок, частково контролюють власні навчальні дії.
	8	Знання студентів є достатніми. Студенти застосовують вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, намагаються аналізувати, встановлювати найсуттєвіші зв'язки і залежності між явищами, фактами, робити висновки, загалом контролюють власну діяльність. Відповіді їх логічні, хоч і мають неточності.
	9	Студенти добре володіють вивченим матеріалом, застосовують знання в стандартних ситуаціях, уміють аналізувати й систематизувати інформацію, використовують загальновідомі докази із самостійною і правильною аргументацією.
IV. ВИСОКИЙ	10	Студенти мають повні, глибокі знання, здатні використовувати їх у практичній діяльності, робити висновки, узагальнення.
	11	Студенти мають гнучкі знання в межах вимог навчальних програм, аргументовано використовують їх у різних ситуаціях, уміють знаходити інформацію та аналізувати її, ставити і розв'язувати проблеми.
	12	Студенти мають системні, міцні знання в обсязі та в межах вимог навчальних програм, усвідомлено використовують їх у стандартних та нестандартних ситуаціях. Уміють самостійно аналізувати, оцінювати, узагальнювати опанований матеріал, самостійно користуватися джерелами інформації, приймати рішення.

**КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ТА ВМІНЬ СТУДЕНТА
ЗА 4-БАЛЬНОЮ (ДЕРЖАВНОЮ) ШКАЛОЮ**

Бали	Вимоги до знань, умінь і навичок студентів
5 - «відмінно»	Глибокі знання навчального матеріалу, що міститься в основних і додаткових рекомендованих літературних джерелах; вміння аналізувати явища, які вивчаються, у їхньому взаємозв'язку і розвитку, чітко і лаконічно; логічно і послідовно відповідати на поставлені запитання; вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних задач.
4 - «добре»	Грунтовні знання навчального матеріалу, включаючи розрахунки; аргументовані відповіді на поставлені запитання, які, однак, містять певні (несуттєві) неточності; вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних задач. Уміння швидко і правильно виконувати розрахунки або практичні дії.
3 - «задовільно»	Посередні знання навчального матеріалу, мало аргументовані відповіді, слабе застосування теоретичних положень під час розв'язання практичних задач. Уміння без грубих помилок виконувати розрахунки або практичні дії.
2 - «незадовільно»	Незнання значної частини навчального матеріалу, істотні помилки у відповідях на запитання, невміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних задач, незнання основних фундаментальних положень. Наявність грубих помилок при виконанні розрахунків або практичних дій.